

A

220

—

—

XI.

—

TELEKI SÁNDOR GRÓF:

PETŐFI SÁNDOR KOLTON.

SK. KÉZIRAT. RNR. AKAD. (KOLOZSV.)

TÖRT. LEVÉLTÁR. VOLT 48-AS EREK-

LYEMŰZEUM ANYAGA. ÍVRÉT 10 P.

Nolton - Augustus 24^{en}
1879.

Detöfi Sándor Nolton

Megközelíthetem e nagyjait, melto lehetek enéműlő, hordíj² prícsók
enerdi meg a fiúle művelés^{re} mind kettő a termésként hangján Játol.
ar örökösök, a sas szárnyai alá bugid, fel viteli magát ar. ez magos,
sá gabana^{sa} a sas felvő a sarító nyakban, ar örökösök te nér^{amagos} a
te mind kettő a termésként látját.

Ar isten a termésként felett van, ar moniját ő teremte. arírt meg
is, mindentü imádság^{is} ezentő elötte. Er ar ezentő^{is} elötte.

Ejütem in is hog em teredőre imádkoztam, melyet hűn örök
a nép; elmondom egyetem mit sőtallat^{is} tudt. Es ar ezentő^{is} ar
elismerebb.

a Casarrai másványt melyben a táj is életet farag a mes,
sai parant csatánokra kü a tányítol; in is hordó eg mártól Jászok
előd történeli^{he} bol, s erre feljogódit a tányítol^{he} három történelme, mel
fel or utam^{is} meg.
Eskelm ondm arör elött tük nag nevedet vitelék,
MIA

X X X

111

1846 September 8^{en} Nagytársolyba voltam ar atörökben ug naveret
quartatus generalis mezei zülésen, ar örökösök meg diabolon kerül
fűnt, megasozon inentüandson tudtuk meg mi ar a gleich bere
figura.

a városban hűre kelt, hog Detöfi Sándor látogatoba jött barát
ja hoz Risho Ignác hoz s nállan van tártol.
nem sőtallat törökön vele, s néműlő borsian tot, hog oljan
nag sőtallat csinát nar be lötte.

Vacsoráitni mentünd a hasvas vendéghöz, Sasvay Ferenc
Haray Viktor is többen, hűre más nem emeltem, te ültünd eg ar tártol,
att ellenben velünd a leg sárolabbi andalónit iltet Risho Macri,
Sap Endre, eg esmeretben, is soren.

Haray vacsorálas körben felom hűtő sőtallat mondja:

- Ar att Detöfi Sándor
- Bánom is in feletem köröngösön

Vacsora végerével fel att Haray s atörök ar ar tártolhoz megen
melyet Detöfi vacsorált Sap Endre által be mm fátallat^{is} ma
gát - Detöfi fel att hűre nyujt Harayvár s éltünkön kerülgettek
egütt. Került velöllenit, arta nérer tártol fel atánar s körlednek
felend, Haray ^{terünetesbol} nemisid tottam. Kivettük, hog horram horra jétöfít
fel ártom s elü be mentem.

Haray be mm tártol eg másmal Kötelemösön

2/ Első sava mit kortán érdek

- Ön az első eleven graf kivel beszél
- Hát döglöttel beszél e? Kortán némi savanyúság
- Az magam is voltam komédjás koromban.
- Na vimbörán, velem ugyan nem sodat nyertel mert magam is csör olyan vad graf vagyok.

Bám nérel nemiköl láttam, ~~meg volt~~ hog ért a fele letet nem várta, keret nyugtot, s a jéz meg volt soive, ahataland hoz ilt s koronason gnatu kistund, eg ilt

X X X

feltevéniél

A mint e sorokat írom ~~kométiember~~ 33 év múltán feltevéniél
 detöfi alagya, látom öt magam elött, az a mint elöttől láttam
~~magam~~ Körép termétnél ~~magam~~ valamivel magossabbalaz sugar növe,
~~Reces~~ sel, asányos test sagittal, ~~magam~~ morculattal, ~~magam~~ fel iltó karta
 felite kajjal, mejeret jobk tiorit ~~magam~~ bered körben garra hátta fele simi
 fot, Körép homlor a kiel nemöldöt kört eznehány sánca ~~magam~~ gondot ködös jelo,
 körösözös felet, réj sones barna nemöldötör, ~~magam~~ billamro bogis semor, nel,
 jér beredkörben enlogfár, ~~magam~~ minön ~~magam~~ letkesült vag köte me,
 nyctöl travall fényesen ragoktar, er volt asora net leg nett vére
 ablaka költör letkener, eg kivesse a komtoznal meg görbült st, réj
 kicin réj sones fides fogatral, ajkai a soroznál valamivel vastagabb
 jol ilt sajtor a mosoly, se a harag, a méltatlan kodas, a gung, a meg
 velis, a gülölet, s a csalodás kifizetési st nyivani tasai által saját sere
 majd nem kellemetlen kifizeret öltöttes mgorra, ~~magam~~ ^{jóki beynit}
 sarak vilagosott a kajjal nemöldötöl, rempitarnal, ~~magam~~
 gestenge simben eg eg sigta rin sálat ment ätt, koron nyar,
 illorale vchony tinoros ferite ~~magam~~ atilla, ~~magam~~ ing gale. kis
 toriai ing gaterai rá kajtar, jöket majd nem ferete sirtie pan
 talon nadrag. sugas
 arfrändbörel barna volt eg nehány reptö atona formája meg bas
 nább joltocs káral.

Arerentem — pedig de job emléti nem sa — leg jobb arorkie
 je önes kölle mennyei 1848 dít kiadásában Berebaj udán
 a crel mecretken van.

X X X

III. En Darvaynál voltam nála, lejegyeztem nálánál volt, na-
la morok a liberalis piánt mint akkor neverték, egybe zülmi s táncos,
Kormi.

Az Korán reggel Puskás házi, Sz. Endre házáig band Setőfi
is oda jött, a táncos korán más járata folyt Bogán mi képpen kéke-
ne eselerem, pártund e güles alkalmával kissebböcöben volt.

Setőfi a táncos korán alkata ez meglette vonult, halgatod is gondot,
Kordt, s ironyal jezergetek ez Darvay papirta

Ar doléges táncos korán vigertivel Darvay ez eredeti, saját rágas, a
maga nevében egerint egerint, Setőfi her meg két kolossatis korait a
vilára letti jó indultu masofjal ezt mondja:

— "Kedves poéta öcsém! Kallom bestdot netit a kutasot, az
mondját püistkötmet dille, ~~magyar~~ olidon, nagyon jól tetted, ha kipoelti,
kialdod öret, a szigmus könyvöt kánalul, mit az oraciót, ezt meg halgat,
jár, igen de amark meg könyvötül ~~magyar~~ fudjir, ardit kiter had olas,
sam eb.

— Mit? Kérde Setőfi laborvas

— Azt a mit tegnap a persovicsot a indit.

— Nincsen nálam

— Tudod te azt könyvötül mondja Sz. Endre, mond eb.

— Szivesem; komlotias öre ráncosita, nemei csillagpi
Kordler, egyet köhünt, flegencsült s eier hangon kerde:

„Hid e falot kört hangoránat

mag tavain ok Kötösey”

Szivesem az utolsó három versker int ~~ford~~ annyi evövel, oljan
igazin, annyi többöcövel, mag zörövel ~~szivesem~~

Had) kapjon evövel, sija

Kerere ki lincset, magaba

Jarmot, a kütara kancsudit.

Es ezt annyi evövel, oljan igazán, annyi kensövegel e meggörö,
dessel tavala, hog minnyajantat meljen meg katól.

En e persotöl fogva báru toja letten, s ~~szivesem~~
barátságát ki érdemtem.

XXX

— Menjűt e güleste monda Darvay - magnificen, engem mindy
ig erimeret, vege magira más uniformis s utra.

— Közpön s peedabilis

a srobamba indultam, hog magat onkat illver magamra, Setőfi
ndannam jött.

- Te men a gúlesre ? kérde
- Hát te ?

- En nem meged, mit esinájed ott, ez esomo hason.
dalan no ei sejarai eremény, ardan mes jogom sinen gorombas
koddai, az mig di esepeliter a salmit addig fejtálot valamit.

- Intod mit, in feltálotod ez julle natta a gúlesbe, meg mutatol
magam a Tek. Kas: is rendszer^{ez perve} ~~sz~~ sinen ma jenne idős
fagy, aronnal jóvő, maradjud egütt. meg vást uge ?

- Meg, menjud svigord hamas.

Meged era feltével a mege hár Kapuja alatt Salal Korantó.

- Hova menjud kerdem Detofitol

- Ha nem unod menjud nálosomra valamit Kibjog, a fejemben
keretnem le irni.

- menjud.
+ A Bistha probajaba valánk, ~~isvete~~ le ült seg Darabtra
papirra int, in adig Guadanyi Konto Sáljat olvasom
mely az autolon kevert.

Kives idő feltével fel áll, meg jóssöle homlotint, s job kerével
ki vagoz a levegőbe, keröth dapsodalan, hog er solisa velle
mídot valjameljor költe mänge si került.

- Menyud, mondá, er elej máta.

- Jól
- annad kell lenni

- olvasd
- nem unod ?

- Ki unna Detofit

- grog us! nagon Kiononoin — — A vilines!

7 - ~~ha~~ Nem roldom semmit, keretnem nyugdán:

- Grassiam! ha lehet ne hazud el eg mást, uge el jöve
koltora.

- Eröt keretlent. X X X

a mege hár uterán vesiz mentünte a mind a sarornal jorden
lunt a harvas rendszer^{vezet} fele, ez mig lovas Kocsival dalal Korvinte
a naz uterán jött feltéle.

a mig lo, egformán kurdára fogva, jol kantaroroc is gepsörve, sebek
nyitá hatást, a gepsős ez jöt jóvel elötör, fejét fejünnen lefele rárta is kúpsítá.

5. a készes fejét nyaral meg sejeve ^{nyaralva, követe,} ~~mint a fegyver~~
nem bírván ^{szemébe, követe,} ~~mint a fegyver~~
nem bírván ^{szemébe, követe,} ~~mint a fegyver~~
sug haladt, a kocsi a négy géplőn vitte, hatalmas kard tartás
a kormányosok minden parlamentarizmus névül, miros korszak
ért, ez fogasra meg állt, mint ha oda segetek volna. [a
négyes fogatot a ^{gör} ~~mordony~~ meg állt, ritka és most minálunk
mint a hír.

- De hatalmas négy to monda Setófi, barmulva
- Mint a tot vár monda Drusian: znáku mondan kékkelve
jes menjür fordugub eget. -
- Nem banom, nazon jó ten - se abart ulni a hemor futoba.
- Nem oda koda ide mellem, s fel üttem a barta.
- Kékkelve néret rámpa négy lora, körindbe sühintottam, megpa.
gubár a sekeret, jár peror muba, gönyörűen ügittel.
- Ha én is tudnéd hajlami monda - de kát mit hajlaner?
- Per koltora meg tanitunk Fesencel.
- Igen, ha rá sületet a tekintetes es, monda Ferenc Kocsis.
- Hat arra is sületeni kell?
- Ar ám, söt Kocsis eger elelen kerestül esor nyamoz ott a
baron, ar sem tudja hoz hoz, is miert? más meg a korbé
voni a géplöt, s mindig isinálja, mintha vad mindig hajlat vola
s magadd ki találja a foftelyt.
- Merre menjür? Kérdem Setófi töl
- Tuvod mere van Erdöd
- Hoz ne duonám
- menjürd arra fele
- Prosz arra ar ut, romlis a kocsis, menjürd a kendjüni
fele Setófi boierind a tekintetes antrony okon van, s meg
künnal ez Kozgal monda egre konfidencialis Ferenc
Setófiner nem deout Ferenc arastadása, ö Erdöd fele vágott
meg Erdos nem tudam arát, hoz miert.
- Menyür drusian Erdöd fele, engemet kocsikarlatol e vág
Ferenc urat, ^{kerre} ~~monda~~ esijüon.

1. Majtény fele. veltlen ar utal Erdödnet.
- Ne esodilkoz Ferencmel jobb rabad mint másnad mondan netri
nemétül, elönvös is utoljasa berelend e nyeltem ez üt -
Elmondom néred köte netül, mint vizigany jurdet Kristof Avolf ad
magához vette, ar is taloban e lora, kört mint a kutya kölykök felae,
vettér, seperete ar is talobkoroda a ganejt, Kesős lovász let, vey.
ne Kocsis, ma a ley jobb Kocsis erdelyben, vato ~~Kocsis~~ us gar.
Dag ember, ^{felragas} ~~valam~~ ^{keret} ~~ra~~ ^{ra} ~~van~~ ^{van} ~~valtar~~, ki arastat rabolni,

I Wesselenyi menyőzögi savaival világyorú a nemzeti, de
Beár Ferenc logikája hatalmas orádatolás volt, Beolthy övé
hangjal ország serte kalottat, Balthazy Lajos, Teléri László
Élfi József, Károlyi György, Meszniczki Viktor se fajdabol több
menter magyar lenni ott fenn a mágnások dablajana,
s ott hol ez elöt acelinaviter bebesztet diárok, besztet,
köred erve után de magyarul, a mádot keröte szamba venni
örök, sa ^{reus.} szamba nőtte ki magát; volt hohoz kördötés ki
ez kerde beridet: Vannak emperey ki ha abszolucionus
kiháltanak mindjárt meg híjed; de hát magyarok arasta

mondani, mely nem volt anya nyelve.

Kossuth Lajos a nag. gondolator, a ^{vajars} ~~szep~~ ^{szabalmos} ~~szep~~ ^{is a szol}
ember, nem püselkette a sajtot, plannajakor nyult, sa lett asült
fiatalasay másolt. utánna, sa gondolat fel sált is terjedt
Banko kellerre fel üti fejét, ki nyom hatja aré alá?

Ar esme terjedt mint ar amerikai previd ejete.

Ez hiány volt, ar új hitör nem volt ^{meze} (martyírja, a hatalom)
Elgilet a dolgon, befozatta Lovasit, Tormasit, Lapsanc.
Kül, kas Wesselenyit, Rossutot - meze arhol nem voltunk
ar adias tofakor sordatve, nem volt Haynau, s det
mendre volt aradot. - Közt

Söt sülesit fajdalmar után a Sesti Naplo - meze.
Sületes, ser lön a fiatalasay, biblicaja, Kossuthnar ez véres vides
Sunt Sál levele volt a Korinthusiakhoz.

E lap esz meiner mint aror neverer Comis voyageur je
voldat, Tomazi andat, oremeth Albert et compagne

a meze áll; 42 feje hyota ar iveren hatalom
ellen, mindegyik küilon küilon gárdalkodt atkon, s egüttesen
a karáit

8. Iskolai mat vegeve sültem ar arrioi sodas serent nemet egete,
 metre sülter hi a kol tanulnom kellek volna, meg unvan Hegelt
 Schellinget es Wandert a philosophia t. egre akas tottam, elmontem
 Spangor orragba Lichnowsky Felid herceggel, hi a Don Carlos seregeten
 labonoz volt, Batandornar; ingiudh dala istennez, meg eburat ^{kon} ^{Espertero} ^{becsület}
^{mintet} ^{glen} ^{feljogtal}, a barcelonai nep lambertiorini akart, ^{deseps} ^{kinetabalan}
 mentel hi arhol barcelonai general consul. volt meg mentel ^{levo}
 part ^{enne} ^{egrenit} ^{ossze} ^{basan} ^{oktan}; ^{desit} ^{magaval} ^{vit} ^{otot}
 orragba ^{inden} ^{vele} ^{utardam} ^{eg} ^{par} ^{contendit}, ^{tanu} ^{sa} ^{netrit} ^{hog} ^{eg} ^{arva}
 hangot Sudner a zeni bol vele hangot mint mondani szota: ve
de hangversenyertem. open

Haza kerultem, fiavta vagonund eg rerit, edes anyam betelepitet
 Kottora, garday naq anyam hi nagon serekt ellatot mindennet, sin beit.
dum foles urnar, a sotay erom ivten hangu volt, volt robot, es nem
volt ard.

Hi renvedeljen a to volt, lovagolni, hajtani, novel lovakat domi.
fami volt leg jobb majd nem egeduti foglatatossajom volt, apam nar
hires menesse volt, a felalitat lovakat horram Riuchte Kottora iskolaba,
ittlen unter voltam is je rimboza, magas embel leven benetlen
a vendiget, ~~curiamund egy most sin em hugya, sa vendiget horram~~
~~minti, ar isten horra~~. horram a vendiget mindig ar isten horra, cu
riamud most sin em Kapaja, nem irhatom ra hog: Ha joztol lester,
ha hortor esiter.

Teny ured nem irtem soha, a mi kulek a harbol ost elab
 a harnal, a leg jobb lulus articulus Docty Lacri volt, hires marm arod hi,
 geti primis ad hatol magaval, be be alidol horram szurta; hires ment
 hog Docti Lacri Kolton vam, sa vivid jave Kottora jot, quate har tar
no origany mellek, ar ajost had hand notera; a kelobort fermette a besteni
den esit, Docty vol meg, meg foktend ar is hog mondai:

- Con usan! Mi van holnap seretned elmenni.
- Hova szenden deher voloy ar Lacri bacsi
- Hat miner uram!
- Hat esad annar, hog nerem most nincs en
- penrem, ar tan hog mentel je netrit?

Ugy a hog jottand, esad elentiero mar mutaval, bene.
 gunt ban iva, ok enne mussitalund annyt hog stevand Kapnyitig
 ott uj tot kurund eg part saval ipen sziget evund.

Docty Lacri utra kelt szoncsesen meg is eske,
ret hatol magaval M: sziget.
Probálna esad most valari Songiacer Lajos sal

X X X

9. Aban az iröben egész a leg fontosabb politikai kérdésnek ^{közül a}
paucium kérdése volt, tudni illik magam az anyai országok, vörsz eset
tulni az onnan ~~szóval~~ Endelyker Kaposok neg meget, valamint Kóris köl
neket, Krasznát és Kovásvidéket, a Normány adminisztratorai által min
Dent elhőveted, hogy az illető mezeiben, a visessa Kaposok ellen költseget
szóval, ser által befoljon az országzülésre, hogy ~~lehet~~ a paucium
kérdése elejtessen.

Három mezeiben vörsz is ént, mi abbólunk egevit Kovásvidé
ken a vörsz esetek mellett. Az országos ellenér ügyet nálunk országosab
Wesselyi Mihályt ént a morgalom ént, Hosszu László Kovás

Főjegző is követ tartam, is ént, vörsz a főperceptör, vörsz Krasznát
holnóktól ~~vörsz a főperceptör~~, Krasznát nem vörsz a morgalomban - nálam
gültet ösire, s költön Krasznát, a teendő felett.

a Nagykárolyi gúltól kara jöve pár vörsz Kapos, melyben Hosszu
László tudója hogy a napok Kovás jöve a holnoki Kovás aradát is,
de nem, vörsz ént, a napok költön megkötésről nem tudja,
De Krasznát ént elfogadni.

a nagykárolyi abból alát, hogy az országzülés ~~alát~~ ^{alát} ^{alát}
a bányai bányák Ingetre Döcsy László ^{alát} a gúltörvények megmond
tam hogy az pár irattal alát tartam Krasznát a Lobocustra mert
fölsz vörsz jöve.

Misnap ént Krasznát alát nap jöve, hogy Detöfi László
Bányák itélet s ki arad nemmi költön, ~~is~~ befolgattam s Hosszu
Krasznát utánna mentént, egészül Kapos a levelet Hosszu
hogy költön ebeve nálam len a ~~is~~ vörsz is Krasznát mezei
Krasznát s Krasznát a vörsz is is vörsz embereivel, s len
nagy vörsz a bányák Krasznát.

Detöfi meg Krasznát Bányák s költön ént Krasznát Krasznát

X X X

Viderént vörsz mezei, Krasznát a Krasznát ént mezei
Krasznát vörsz vörsz jöve.

Három, az Krasznát mezei, az ént Krasznát ént mezei
seg, vörsz vörsz s vörsz vörsz, a Krasznát a Krasznát
Krasznát vörsz, az mezei Krasznát, s mint ént mezei
a Krasznát Krasznát: mint az ént vörsz.

a mezei Krasznát Krasznát vörsz Krasznát, feleltet, az fen vörsz
vörsz Krasznát Krasznát, Krasznát Krasznát Krasznát, s minden
Krasznát Krasznát mezei Krasznát Krasznát Krasznát, s minden
Krasznát, Krasznát Krasznát Krasznát Krasznát, s minden
nyai Krasznát mezei Krasznát Krasznát.

10. A hátterben anfiltheatralis Kanyaru tattan a Karpator hez tanora,
 lada, ugoda mege het nag mamelonjald fel helete a ör criblesiq,
 körepen a ^{ör} Rosaly dehjedem orias ritla kidomboradasorral, s telejen
 mérföldre derjedő ~~mege~~ ^{ezenes} fensital, mege sarva sötel röl afonyu
 tovorok, jobra tölle a Gutin a hegerner orias pupossa, heges
 egegy kiallo kö granit csussai vel, ajnarrol marmarosa nörve
 a bita folyasat, a magas nitust, mely gardayit es rombol
 aldast s veg pusztulast irant, Tovabb a Hugin fejta a faher fel,
 leg, büske us a, ritkan emeli le fövezet, csak is a nap ragozsi,
 söt süvegöli. A harom ege cribles a magas hara tridente magas
 hurva a villamokat mint torcator a börsüld betäl, El jobra
 a fehete hez sötet, feketin, arnyerbo, senger nemel, videtüink finst
ahornja, a sator maganyoson elri getellen (a fel sator hez atjaban
 jöttevo gozforasaval, melto hely kenne a sator os het veres
 sirjanak. Es er mind röl, mind benöve fahat, vegtelen tömös
 sötel es vilagos röl, kövevált orias senger huli morat hejerve
 magas Baserve icerel, aranyot, vüstel, röl, olommal, nyoms
 röl annad a Ki Kalapa csöge, ar ethero banyasnak.

A Teljon a nap Gutin rada megit, feng arja a egey löge
 ja a hez colossor csacsait, a ritke jelymalat köhben megen at, s ar
 alant köd könd a nap ragozival, fel magasa hat s felezet valik,
 s hatol tovabb, vag oki hat a földre, harmatta valik sragoz mint
briciant a növinger talain. Telkon ar eg leg magassabb pontjan
 vol egenesen töveli le sragat, mege kurtija ar arnyerok s a meunas
 jurant embet keresi a helyit, hol ege mege arnyerban del ebédjet.
 Alkonyathor - de sere ar alkony! A vilagnar mege ke nise alom
 melküt s meunas ar ritke nyugodalomban, s türdelen verejtékent
 le tölise. A lement nap vinnia nör a földre, a felezet sötel körtöl
 rorsa rinbe, sabol verese váltornok, a parasat art mondji: iel les.
 A levil bera ga telejeböl kurtokol, a parasat art mondja: esö les
 karudir a jellez, karudir a beka, mege ar itö sere masat. A fene
 regji, a Laposbanyai koho just Teljon a völete, kin sragat tölli
 el, a sörros vite mege aromat a ^{mag} namüretesben.
 de vegre is, mi nör nyavalygom, mege ira art ö

11. De Koltora. Er eg kis falu Kovar vidéken a Lapos
 völgyben, Nagbanyától délre, eg oranyiva délre. A
 faj olyan sere mintka ar en kúpraletem utan alhatta
 volna a terméret

~~Jel Koltora~~
 X X X